

Počinjete 24. izdanje Hercegnovskih aprilskih svečanosti

Iskušavanje sjećanja

HERCEGNOVI - Predstavom „Crna kutija“ Gorana Bulajića, u produkciji Nikšićkog pozorišta, večeras u 20:30 sati u Dvorani „Park“ počće 24. Hercegnovske aprilske pozorišne svečanosti (HAPS). S obzirom na to da se početak HAPS-a ove godine podudara sa datumom velikog zemljotresa koji je Crnu Goru i Herceg Novi pogodio prije 40 godina, tome je posvećen jedan segment programa - interaktivna izložba „Earthquake.me“ ili „Iskušavanje sjećanja“ čiji je autor dr Vuk Vuković. Izložba će simbolično

biti otvorena danas u 7:20 sati i od tada će biti dostupna u prostoru digitalnih medija putem QR koda koji je moguće skenirati u foajeu Dvorane „Park“. Prema riječima Vukovića, prva interaktivna izložba unutar projekta „Earthquake-Montenegro“ podsjećanje je na Herceg Novi iz aprila 1979, kroz objektiv fotografa i medijskog radnika Milivoja Jugina čije je negatve 40 godina čuvao Ante Krstović. Tokom HAPS-a, u saradnji sa Muzičkom školom, biće otvorena i stara palata Burovina, koju je takođe

„ranio“ zemljotres i u kojoj je tri decenije stanovalo i brinulo o zgradi Hercegnovsko pozorište. Takođe, sutra od 12 do 14 sati, planiran je koncert u parku „Boka“ u kome od 1979. nema istoimenog hotela. Učestvovali će hor SMŠ „Ivan Goran Kovačić“ i grupa Kuplung. Ovogodišnji HAPS odvija se pod sloganom „Komparacije“. U okviru glavnog programa publika će moći da vidi sedam predstava u izvođenju pozorišta iz Hrvatske, Crne Gore i Srbije, kao i projekciju filma „Savršeni stranci“ Paola Denovezea. **Ž. K.**

Scena iz predstave „Crna kutija“

RIJEČ VIŠE: „Savremena književna montenegrizika - utemeljivači“

Postojana legitimacija

PODGORICA - Ako se snagom neobaviještenosti i različitih manipulacija još de i može naići na proturenu sumnju u postojanje crnogorske književnosti, novom je knjigom Aleksandra Radomana zauvijek metnuta tačka na to pitanje. Književna je montenegrizika djelom „Savremena književna montenegrizika - utemeljivači“ dobila postojanu legitimaciju.

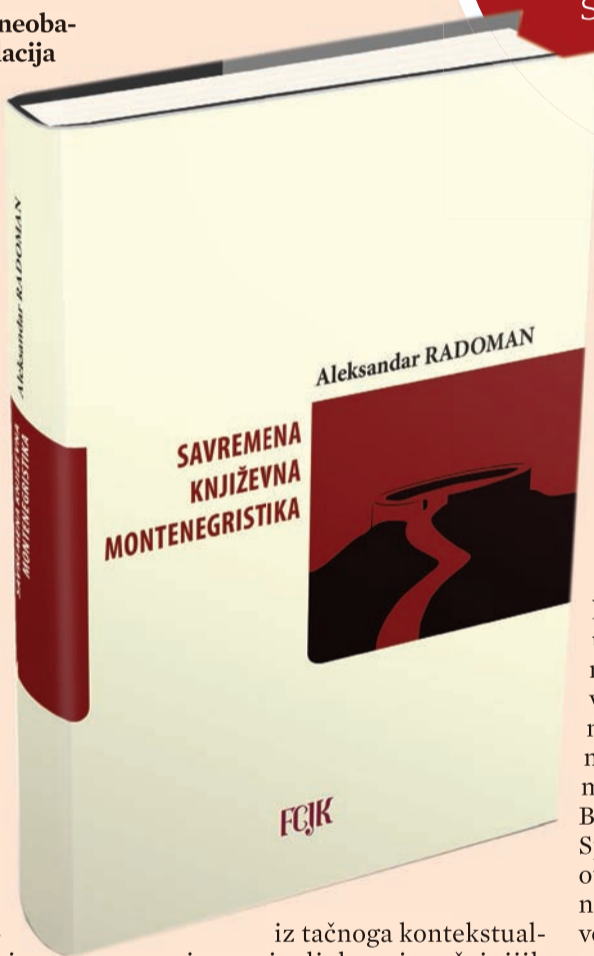
Jasno je da nije Radoman ni prvi a ni jedini što na ovaj način pristupa crnogorskom književnom nasljeđu - on to, razumije se, i sam navodi u predgovoru - ali jeste prvi koji je kroz adekvatan metodološki okvir književnu montenegriziku utvrdio kao poredak zasnovan na sistemu što su ga izgrađivali montenegrizisti decenijama zaključno s u istoriji prvom trotomnom Istorijom crnogorske književnosti (autori po tomovima: Novak Kilibarda, Radoslav Rotković i Milorad Nikčević) iz 2012.

Knjiga „Savremena književna montenegrizika - utemeljivači“ 23. je knjiga biblioteke Montenegrina Fakulteta za crnogorski jezik i književnost - Cetinje. Recenzenti knjige su Adnan Čirgić i Jakov Sabljic, a urednik potpisnik ovog teksta.

RIJEŠENE DILEME

Aleksandar Radoman obuhvatio je djela ovih autora: Radovana Zogovića, Ratka Đurovića, Radoja Radojevića, Milorada Stojovića, Krsta Pižurice, Radoslava Rotkovića, Slobodana Tomovića, Slobodana Vujačića, Sretena Perovića, Danila Radojevića, Novaka Kilibarde, Vojislava P. Nikčevića, Vojislava Minića, Milorada Nikčevića i Božidara Pejovića. Knjigu otvara Predgovor (7-12) u kojemu je autor razriješio sve dileme u pogledu metodologije i kriterijuma, vremena nastajanja pojedinih portreta, kao i neke terminološke probleme što opterećuju današnju montenegriziku. Opredijelio se za naziv književna montenegrizika objašnjavajući zbog čega je taj termin izabran te što pod njim podrazumijeva: „onaj segment nauke o književnosti koji je posvećen, u prvome redu, dijahronijskome proučavanju crnogorske književnosti“.

Proučavanje crnogorske književnosti ima dugu tradiciju (dva vijeka, navodi autor knjige), a koliko je Radoman upućen u tu problematiku vidi se opet iz njegove analize tri razvojna perioda koja on tu prepoznaje, odnosno vidljivo je to

iz tačnoga kontekstualizovanja djela najznačajnijih predstavnika pojedinih perioda. Nama je za ovu priliku najneophodnije napomenuti da su u knjigu uvršteni samo oni autori za koje pisac knjige dokazuje da su utemeljivači savremene književne montenegrizike a koji su „svoj naučni doprinos fundiranju te discipline dali osobito tokom sedamdesetih i osamdesetih godina XX vijeka“.

Raspored portreta nije načinjen prema doprinosu i značaju autora, već prema godinama njihova rođenja. U knjizi je uz indeks imena data bibliografija na punih 27 stranica. Knjiga je inače rezultat projekta „Filolozi i Crna Gora“ koji se već punu deceniju realizuje pod rukovodstvom Adnana Čirgića.

DOSLJEDAN ISPITIVAČ

Svjedoci smo da su danas prikazi, promocije knjiga i slične prigode ostavljeni

„Savremena književna montenegrizika - utemeljivači“ 23. je knjiga biblioteke Montenegrina Fakulteta za crnogorski jezik i književnost

Aleksandar Radoman je prvi koji je kroz adekvatan metodološki okvir književnu montenegriziku utvrdio kao poredak zasnovan na sistemu što su ga izgrađivali montenegrizisti decenijama

za hvalospjeve, odsustvo ukusa i kritike. Ako do kakvog oponiranja i dođe, ono je gotovo bez izuzetka stvar ličnih mimoilaženja i odsustva principa. Aleksandar Radoman knjigom „Savremena književna montenegrizika - utemeljivači“ potvrdio se kao objektiv i po mjeri svojega znanja i obaviještenosti dosljedan ispitivač - ko pročitava knjigu uvjeriće se, siguran sam, u tačnost ovoga zapažanja. Prije ove knjige potvrdio se i kao književni kritičar; i to - suprotno ustaljenoj praksi u nas - kao autor koji ide za kriterijumima. Pred njegovim su perom, kako to vole reći neki kritičari, potamnili mnogi bogovi (za ovu priliku spominjemo vrlo čitani Radomanov osvrt na roman „Plaža Imelde Markos“ Balše Brkovića).

Spomena je vrijedno Radomanovo opovrgavanje brojnih tamnih mjesta u našoj poznosrednjovjekovnoj i ranonovovjekovnoj kulturi i tradiciji, a što su ih predstavnici tradicionalističkoga pristupa u istoriografiji i filologiji prebacili do naših dana. Ne treba zaobići i Radomanov napor da doprinese što preciznijoj periodizaciji crnogorske književnosti te da ispravi neutemeljeno obilježavanje jednoga dugog razdoblja naše književnosti nejasnim „prednjegoševsko doba“.

MANIR PRETHODNIKA

Kad se sagledaju ukupne prilike raznim cepusima i erasmusima uspravane akademske zajednice iza koje nema nikakvih ili skoro nikakvih rezultata po crnogorsko društvo a sve to kao po pravilu na štetu neoprostivo zanemarena znatnoga fonda domaćega književnog, jezičkoga i ukupnog kulturnoga nasljeđa - videće se da jedan od izuzetaka što štrče iz takve atmosfere jeste i Aleksandar Radoman. Na radost i nauke i kulture taj istraživač manirom uglednih prethodnika drži do bilaska arhiva (Perast, Cavtat, Zagreb i dr.), publikovanja starih pjesmarica (u koautorstvu sa Adnanom Čirgićem) i drugih rukopisa te priređivanja djela značajnih a nepravdno zaboravljenih naučnika. Novom je knjigom i svojom dosadašnjom bibliografijom Aleksandar Radoman posvjedočio, to bez prećerivanja treba i istaći, da je jedna od najdarovitijih ličnosti današnje montenegrizike. **Novica VUJOVIĆ**

Premijera djela Aleksandra Perunovića u izvođenju CSO

PODGORICA - Pod dirigentskim vođstvom maestra Grigorija Kraska, crnogorski simfoničari večeras u 20 sati na Velikoj sceni CNP-a premijerno će izvesti djelo crnogorskog kompozitora Aleksandra Perunovića „Nobilis...humilis... - Orkestarskog akvarela za mlade“. Na repertoaru će biti i simfonijska poema „Francuska da Rimini“ P. I. Čajkovskog, kao i „Varijacije na originalnu temu - Enigma“, op. 36 engleskog kompozitora Edvarda Elgara. Prije koncerta, od 19 sati pres sali CNP-a biće upriličen program „Razgovori pred koncert“ koji Muzički centar organizuje u okviru međunarodnog projekta „Music Up Close Network“ EU programa Kreativna Evropa. Povodom premijere djela domaćeg autora, gost „Razgovora“ ovog puta biće kompozitor Aleksandar Perunović, a uz njega govoriće teoretičarka muzike Vanja Vukčević i direktor Muzičkog centra Žarko Mirković. **R. K.**

„Jami distrikt“ u Podgorici

PODGORICA - Višestruko nagrađivana predstava „Jami distrikt“, u režiji Kokana Mladenovića, biće izvedena večeras u 20 sati u Velikoj sali KIC-a „Budo Tomović“. Autorka teksta je Milena Bogavac, a predstava je nastala u produkciji Centra za kulturu Tivat, Bitez teatra Beograd, Think tank studija Novi Sad i Festivala Maszk Segedin. „Jami distrikt“ problematizuje pitanja nacije i nacionalnih država u hi-tech svijetu 21. vijeka. Uloge tumače: Isidora Simijonović, Nina Nešković i Vanja Nenadić. Muziku izvodi grupa Vroom. **R. K.**

Humanitarna izložba u KIC-u

PODGORICA - Humanitarna izložba fotografija „Alternativne ljepote Crne Gore“ biće otvorena večeras u 19 sati u holu KIC-a „Budo Tomović“. Postavku organizuje NVO „9.decembar“ u saradnji sa KIC-om, a izložbu će otvoriti rukometašica Marija Jovanović čiji radovi su takođe dio postavke. Fotografije izrađene na canvas platnu prikazaće samo neke od čudesnih predjela Crne Gore. Tokom trajanja izložbe biće postavljena kutija za prikupljanje pomoći ugroženim porodicama, a svi zainteresovani imaće mogućnost da otkupe/rezervišu fotografije. Izložba će biti otvorena do 22.aprila. **R. K.**

Književnost na filmu u Dodestu

PODGORICA - Projekcijom ostvarenja „Hladnokrvno ubistvo“, radenog prema romanu Trumana Kapotea, večeras u 20 sati u sali Dodest počće revija „Svjetska književnost na filmu“. Ovu manifestaciju sedmu godinu zaredom KIC „Budo Tomović“ organizuje povodom obilježavanja Svjetskog dana knjige. Do 18.aprila, podgorička publika biće u prilici da vidi i filmove „Hod po ivici“ (1970), „Nikad nisam pjevao svom ocu“ (1970) i „Capote“ (2005). Ulaz je besplatan za sve projekcije. **R. K.**